

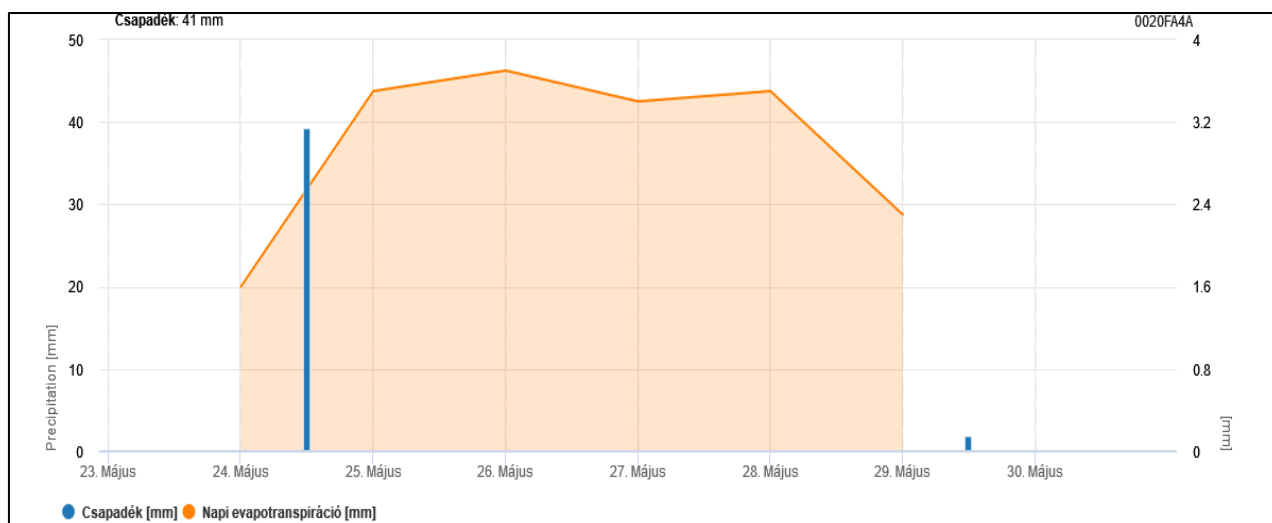

MAGYAR NÖVÉNYVÉDŐ MÉRNÖKI ÉS NÖVÉNYORVOSI KAMARA Hajdú-Bihar Megyei Területi Szervezet

Hajdú-Bihar Megye növényvédelmi időszakos helyzetképe

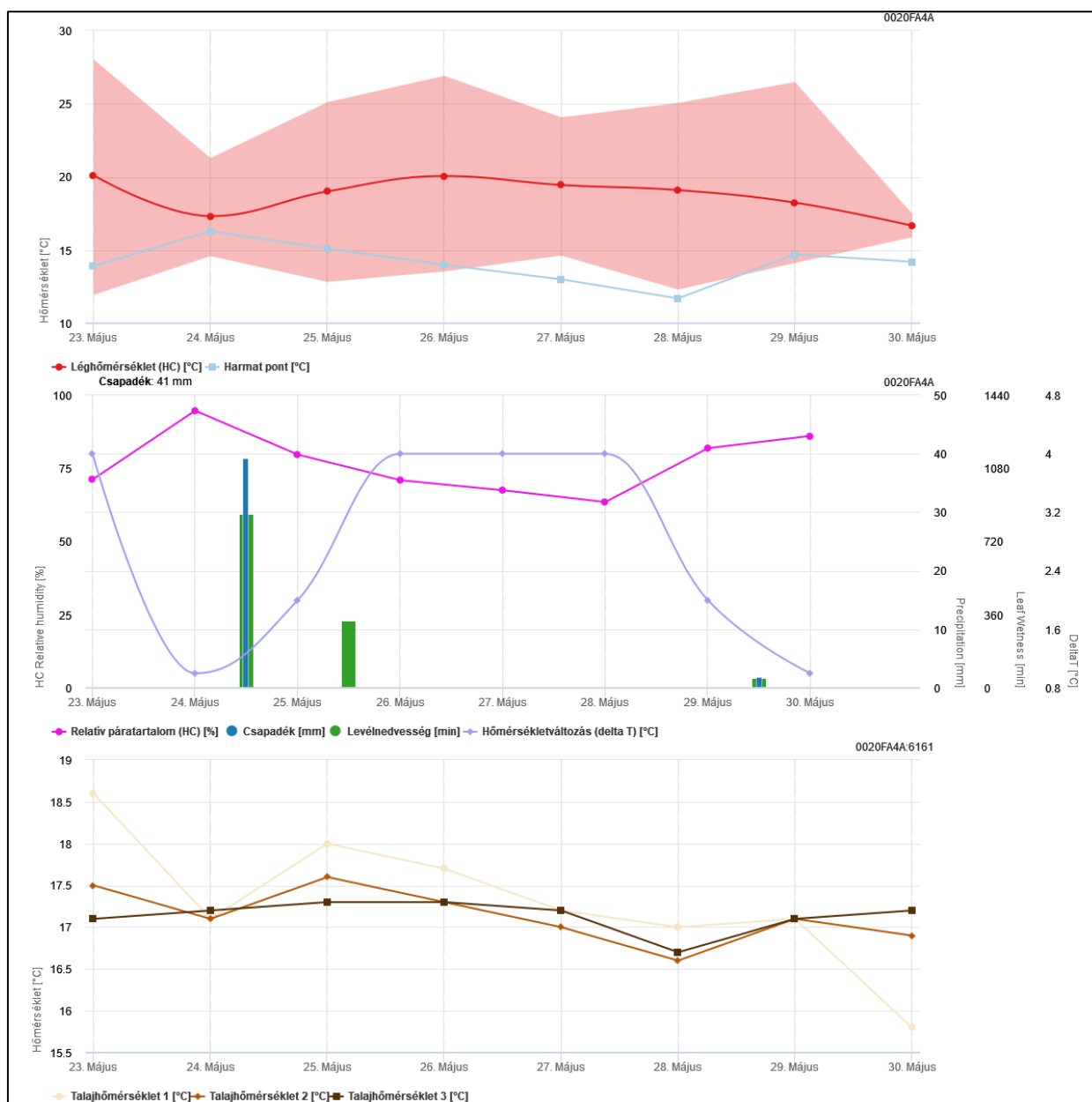
Az elmúlt hét időjárása

Az elmúlt hét első napjaiban egy hidegfront vonult át felettünk, mely helyi záporokat néhol heves zivatarokat okozott. Megyénkben jellemzően 10-15 mm csapadék hullott, de egy-egy hevesebb zivatar környezetében 30-40 mm is előfordult. A hét második felében intenzív felmelegedés kezdődött sok napsütéssel, de a délutáni órákban szórványosan még mindig előfordult egy-egy zápor, zivatar. A hét végén már igazi nyári idő volt 25 °C-ot meghaladó értékekkel, melynek a hatására az evapotranspiráció 3-4 mm/nap körül alakult.

A csapadék mennyiség és az evapotranspiráció alakulása, Debrecen, 2023.05.23.-05.30.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

A levélnedvesség/páratartalom/talajhőmérséklet alakulása Debrecen, 2023.05.23.-05.30.

Forrás: Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamara HBM-i szervezetének debreceni i-Metos állomása

Az elmúlt héten az időjárási körülmények kedveztek a gombabetegségek terjedéséhez.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten, előzmények

Fenológiai (21. hét)

Őszi búza: virágzás kezdete-teljes virágzás (BBCH 61-65)

Őszi árpa: virágzás vége-korai tejes érés (BBCH 69-73)

Őszi káposztarepce: a becők 50-80%-a elérte a végleges nagyságot (BBCH 75-78)

Napraforgó: 6-8 leveles állapot (BBCH 16-18)

Kukorica: 5-6 leveles állapot (BBCH 15-16)

Alma: júniusi hullás-15-20 mm gyümölcsök (BBCH 73-74)

Őszibarack: gyümölcsnövekedés (BBCH 75-79)

Lucerna: második növedék zöld bimbós állapot-virágzás

Polifág károsítók

Megyénkben a lucerna az őszi kalászos, illetve a repce a táblákon nőtt az elmúlt héthez képest a mezei pocok (*Microtus arvalis*) fertőzöttség. A megye déli részén a megnövekedett pocok populáció betelepődése elkezdődött a gabonába és az új vetésű lucernába. Egyelőre csak a tábla széleken tapasztalható a pocok jelenlére, illetve a kártétel még nem jelentős.

A hörcsög (*Cricetus cricetus*) megjelenését, kártételét egyelőre nem tapasztaltuk.

Szántóföldi növények

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi búzában

A gabona lisztharmat (*Blumeria graminis*) fertőzöttség már nem nőtt az előző héthez képest, de a legtöbb állományban a középső-felső levélemeleteken és a száron is megtalálható volt. A fertőzöttség mértéke megyénkben jellemzően közepes. A lisztharmat telepeken megtalálhatóak voltak a kazmotéciumok, melyek a kórokozó életciklusának a végének a közeledtét jelzik.

A vörös rozsdá (*Puccinia triticina*) a legtöbb állományban jelen van alacsony fertőzöttségi szinten, de továbbra is csak a lassú terjedése érzékelhető. Alacsony a fertőzöttség ellenére a fogékonyabb fajtákban a terjedés ütemének a gyorsulásával kell számolnunk.

A sárga rozsdá (*Puccinia striiformis*) fertőzöttség már alig nőtt az elmúlt héthez képest. Az április elején-közepén kezelt táblákon, a sárga rozsdá ismételt megtelepedése volt tapasztalható. Az elkövetkező héten még a sárga rozsdá lassú terjedésére kell számítani.

Szeptóriás levélfoltosság (*Septoria tritici*) számára kedvezett az elmúlt hét időjárása, a fertőzés még az alsó leveleken terjedt. A fertőzés mértéke függ a termőhelytől és fajtaérzékenységtől, megyénkben néhány szélsőséges esettől eltekintve 8-10% körül alakult. a kórokozó terjedése egyre lassúbb, a jelentős kártételére már nem kell számítani.

Az elmúlt héten már az összes őszi búza fajta, hibrid virágzott, a csapadékos, szeles idő egész héten kedvezett fuzárium fajok fertőzéséhez. A termelők többsége védekezett, remélhetőleg elkerülhető lesz a járványos fertőzés.

A vörösnakú árpabogár (*Oulema melanopa*) lárva kártétel volt tapasztalható, a fiatal lárvák kártétele egyelőre foltszerű. A vetésfehérítő populáció mérete megyénkben átlagosnak, illetve attól gyengébbnek mondható. A lárvák elleni védekezést a felvételezést követően célszerű elvégezni.

A levéltetű fertőzés jelentősen nőtt az elmúlt héthez képpes, a zárt jól fejlett állományokban közepes mértékű fertőzés alakult ki, erősen fertőzött góccokkal. A levéltetű fertőzés további növekedésére kell számítanunk az elkövetkező héten.

A poloskák megjelentek a kalászonon, egyelőre igen alacsony a fertőzöttség mértéke, de továbbra is a folyamatos betelepülés.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi árpában

A lisztharmat (*Blumeria graminis*) az őszi árpában mindenütt megtalálható, a fertőzöttség mértéke a jól fejlett, dús állományokban erős. A lisztharmat a felső levélemeleten is megjelent, de már alig terjedt. A telepek többsége el kezdett öregedni, sárgulni és megjelentek a kazmotéciumok is. Az árpában a lisztharmat jelentős mértékű terjedésére már nem kell számítanunk.

Az őszi árpákban a barna levélfoltosság (*Bipolaris sorokiniana*) minden táblán előfordult, a fertőzöttség mértéke jellemzően közepes. Az Imúlt héten a fertőzés lassú terjedése volt megfigyelhető. A jövő héten a barna levélfoltosság további lassú terjedése várható.

Hálózatos foltosság (*Drechslera teres*) tünete minden táblában megtalálható, a fertőzés intenzív terjedése volt megfigyelhető, a fogékonyabb fajtákban már erős fertőzés alakult ki. **A héten a további terjedése várható.**

Az árpa törperozsda (*Puccinia hordei*) fertőzöttség szinte minden táblában megtalálható, a fertőzés mértékének növekedése volt megfigyelhető. Az elkövetkező héten az **árpa törperozsda további terjedésére kell számítanunk.**

Őszi káposztarepce

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten az őszi káposztarepcében

A repcében a fóma (*Phoma lingam*) az alsó leveleken észlelési szinten minden állományban megtalálható, néhány táblán a lassú terjedése volt megfigyelhető. A terjedés vélhetően fel fog gyorsulni, mivel a fertőzött leveleken jelentő mennyiségű piknidium található.

A repcebecő-ormányos (*Ceutorhynchus assimilis*) fertőzöttség mértéke a táblák többségénél közepes mértékű volt. A károsító betelepülése befejeződött, jelentős kártételt csak az elhanyagolt táblákon tapasztaltunk.

A repcebecő-szúnyog (*Dasineura brassicae*) kártétele is megtalálható a táblák szélén, az idei csapadékos, hűvös év kedvez a felszaporodásának. A megyénkben a kártétel mértéke alacsony, szórványos.

A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a napraforgóban

A napraforgó állományokban csak szórványosan, elvétve lehetett a napraforgó peronoszpórával (*Plasmopara halstedii*) találkozni. A fertőzés mértéke az észlelési küszöb környékén alakult.

A napraforgóba a levéltetvek általánosan és tömegesen jelen vannak a fiatal leveleken, illetve a még ki nem terült levélredők között. A kártétel jellemző tünete a levelek hullámosodása, torzulása. Megyénkben a kártétel mértéke jellemzően közepes mértékű, de előfordulnak erősen fertőzött táblák, területek.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

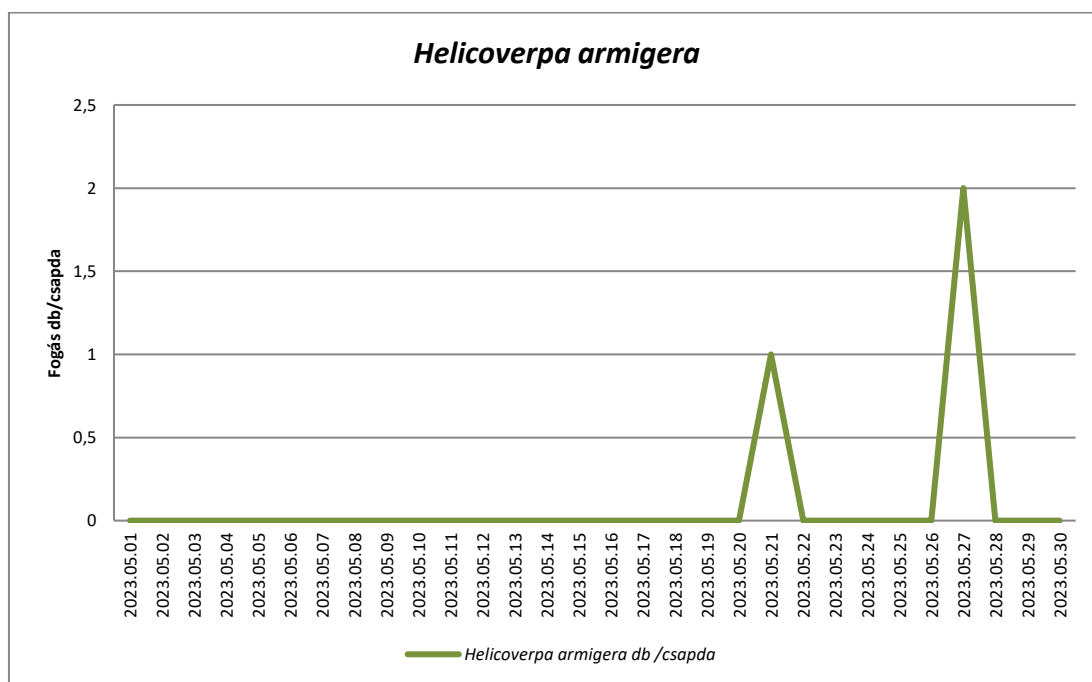
A károsító helyzet alakulása az elmúlt héten a kukoricában

Az állományok a kedvező időjárás miatt dinamikusan fejlődtek ezért barkó kártétellel alig találkoztunk.

A talajlakó kártevők kártétele is szórványos volt, jelentős mértékű tőpusztulást nem észleltünk.

A gyapottok-bagolylepke (*Helicoverpa armigera*) első példányai megjelentek a csapdában.

Az elmúlt heti csapadék hatására, tömeges gyomkelés volt tapasztalható.

A gyapottok-bagolylepke rajzása

Kertészeti növények

Alma

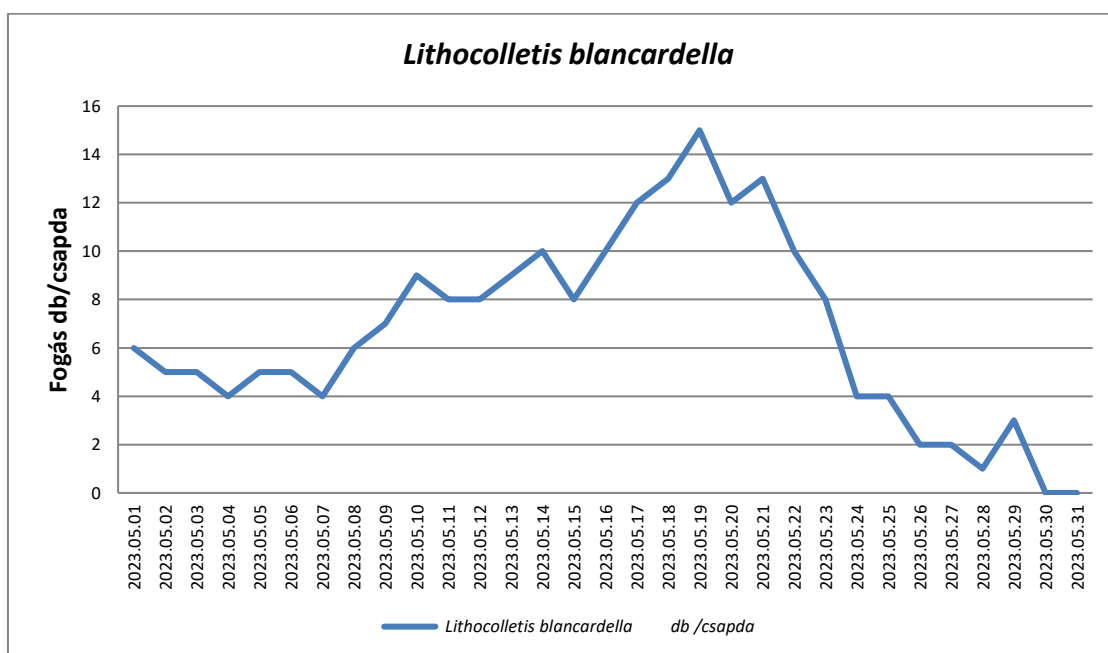
Az elmúlt hét időjárása kedvezett a gombabetegségek terjedéséhez.

Az almában még mindig jelentős az almafa lisztharmat (*Podosphaera leucotricha*) fertőzés, a hajtásvégi primer fertőzések intenzíven fertőznek, több ültetvényben már szekunder fertőzésre utaló tüneteket is lehet látni. A kedvező időjárás miatt a lisztharmat intenzív terjedésére kell számolni az érzékeny fajtákban.

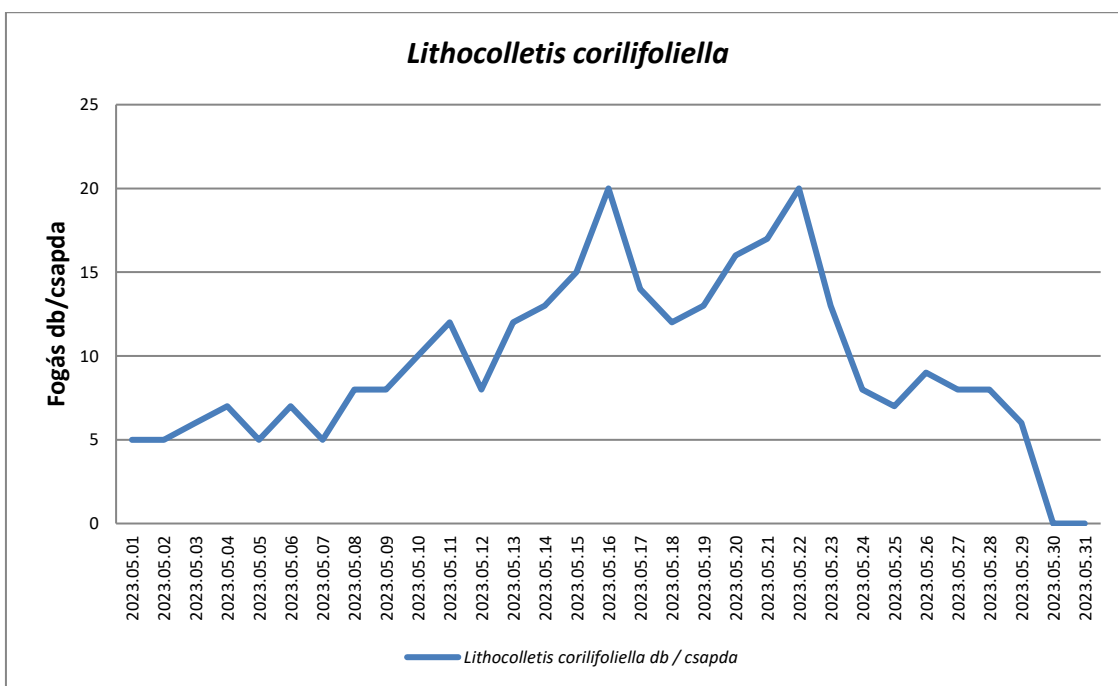
Az alma varasodás (*Venturia inaequalis*) számára szintén kedvezőek az időjárási feltételek, de megynkben még észleltünk jelentősebb mértékű fertőzést. A kórokozó számára kedvező időjárás miatt, a terjedésével számolnunk kell.

Az ültetvényekben az almalevél pirosító (*Dysaphis devecta*) megjelent, a fertőzöttség mértéke folyamatosan nő, jelenleg közepes.

Az almalevél-aknázómoly és sátorosmoly folyamatosan nagy mennyiségben van jelen a csapdáknban, a fogások száma már túl vagyunk a rajzáscsúcson, közeleg a tojásrakás időszaka.

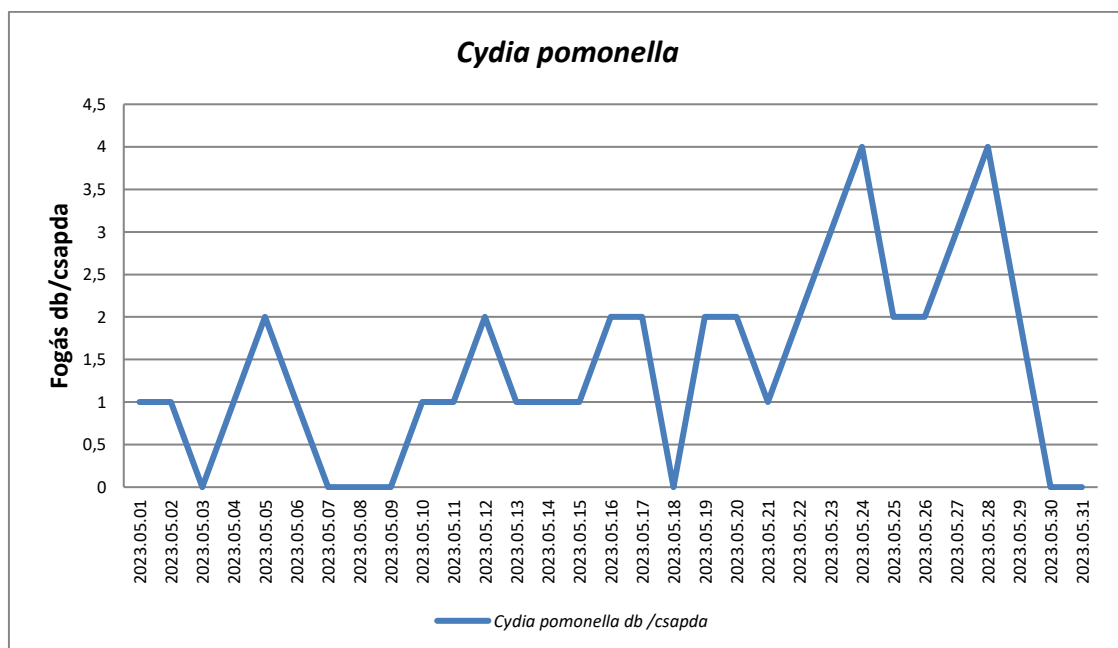

Almalevél-aknázómoly rajzágörbe

Almalevél-sátorosmoly rajzágörbe

Az almamoly első nemzedéke alacsony számban volt jelen a csapdákbán, a rajzás folyamatos a az elmúlt héten elérte a csúcst, a védekezések elvégzése indokolt.

Almamoly rajzágörbe

Őszibarack

A barackosokba a levéltetvek betelepítése folyamatos, a kisebb-nagyobb kolóniákat már mindenütt meg lehet találni.

Debrecen, 2023.05.30